

TÖRÖKÖR

2013. április

A törökőri gyülekezet lapja

Nagypéntek titka

„Bűneinket maga vitte fel testében a fára, hogy miután meghaltunk a bűnöknek, az igazságnak éljünk: az ő sebei által gyógyultatok meg.” (Péter első levele 2:24)

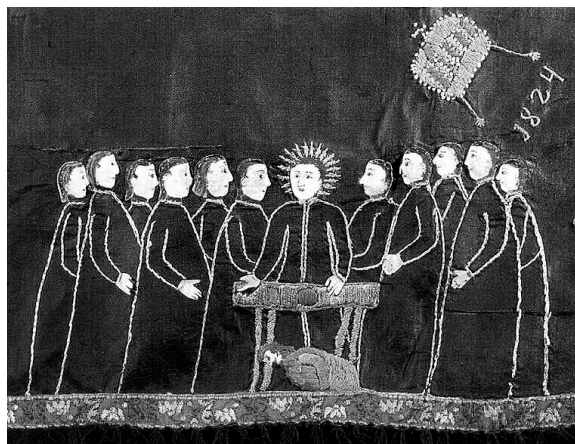
Balássy András

Nagypéntek a legnagyobb református ünnep – legalábbis nekem így tanították ifjúkoromban. De irodalmi példák (pl. Illyés: Puszták népe) és személyes tapasztalataim is megerősítették: valamikor ez széles körben elfogadott tény volt. Nem is fontos, mit gondolok erről ma. Sokkal inkább a kiábrándító, szikár tények, amelyek mind arról árulkodnak: elszürkült ez a „fekete betűs ünnep”. Nagypénteken – itt, Törökőron biztosan, de valószínűleg máshol is – kevesebben jönnek el a templomba, mint egy átlagos vasárnapon. Nagypéntek „természetesen” munkanap és a családok sem igen tudnak mit kezdeni vele.

Egy meglehetősen jelentéktelen, de maradandó emlékem kapcsolódik még ennek a napnak az általános „megbecsültségéhez”: csaknem húsz éve, végzős diákként – természetesen – mi is lelkesen készültünk a szalagavatóra, többek között egy igen nehéz, technikát és fizikai erőt jócskán igénylő tánccal. Előadtuk, sikerünk volt vele. Úgy éreztük, érdemes lenne megméretnünk magunkat a szalagavató táncok

országos versenyén. Mégsem indulhattunk. Egyházi iskola diákjaiként sem az intézmény iránti szolidaritás, sem személyes meggyőződésünk nem engedte meg ezt. A verseny napja ugyanis nagypéntekre esett.

„Királyi zászlók lobognak, fénylik titka keresztfának.” – szól

Utolsó vacsora. Úrasztali terítő 1824-ből. Tahitótfalu.

magyarul, 344. dicséretünk szavaival az ősi latin himnusz. Hogyan találhatunk rá újra erre az emelkedett tisztaságra?

A titok – hogy így fogalmazzak – a titokban rejlik. A titok manapság közönséges tömegáru. Titkosítás, titokgazda, banktitok, szigorú adatkezelési szabályok az egyik oldalon – a másikon pedig kiszivároztatás, pletyka és állandó „szenzációs” leleplezések, no meg valóságshow-k, blogok és közösségi oldalak. Nincsenek valódi titkok.

Folytatás a 2. oldalon

GYÜLEKEZETI ÉLET

Január 27-én, a délelőtti istentiszteleten, ismét ünnepelhettünk. Nagytiszteletű úr megkeresztelte Kiss Krisztián és Kissné Hevér Erika leányát, Ibolya Krisztinát. Intette és biztatta a szülőket, keresztszülőket, hogy a gyermeket az Úr megismerésére, szeretetére és követésére neveljék, míg végre is maga adhat majd bizonyosságot Istenbe vetett hitéről. Délután az Ökumenikus Imahét záró rendezvényeként a Lisieuxi Kis Szent Teréz plébániatemplom gyülekezetének körében szolgáltunk, hogy felidézzük, megvizsgáljuk és értelmezzük az imahét igéjét és gondolatmenetét. Nem csak abból a nézőpontból ahonnan az anyagot összeállító indiai keresztyének igyekeztek válaszolni Mikeás kérdésére, hogy „...mit kíván tőlünk az Úr?”, hanem az európaiak, a közép-európaiak látószögéből is. A mi világunk konfliktusai felől. Balássy András nagytiszteletű úr gondolatait az énekkar, valamint a verseket és prózát mondó Dr. Nagy Sándorné, Dr. Dibuz Sarolta, Körber Tivadar és Dr. Nagy Sándor programja mélyítette el. A találkozót meghitt szeretetvendégség zárta.

Január 31-én a presbitérium rendes ülést tartott. Elfogadta a 2013. évi Választói névjegyzék módosításait, meghatározta és jóváhagyta az új lelkési díjlevelet, megvitatta és véglegesítette a gyülekezet 2012. évi zárszámadását. Áttekintve a Választói névjegyzéket tudomásul vette Thaly Kristóf kérését, aki gyülekezetünk tagja kíván lenni, és megállapította, hogy így a feltételeknek 78-an feleltek meg. Létszámunkról ennek megfelelően tájékoztatja az egyházmegyét. A lelkési javadalom ügyében némi vita után úgy döntött, hogy a nagytiszteletű úr alapfizetését 74 ezer forintról 80 ezer forintra emeli. A presbitérium tudatában van annak, hogy ez, csak az elvégzett munka mennyiségét és minőségét számítva is, méltánytalanul kevés, a gyülekezet költségvetése azonban többet most nem tesz lehetővé. Természetesen, a helyzet változásával a korrekcióra is sor kerül. Nagytiszteletű úr előterjesztésében tételen megvizsgálta a 2012. évi költségvetés teljesítését. Megállapította, hogy a gyülekezet tényleges bevételei 5.766.821, kiadásai 5.702.637 forintra rúgtak. A 2013. évre, minthogy nagy összegű adományokra nem számíthat, 3.915.100 forintot tervezett.

Folytatás a 2. oldalon

Folytatás az 1. oldalról
(Nagypéntek titka)

Pedig a nagypénteki szokás – a böjt – éppen ebbe avat be. Nem valamiféle hangulati ellenpontja a közelgő húsvétnek, nem is a „szerecsentlenül járt” Jézus elgyászolása vagy éppen üres megszokás, kínos kötelesség. A böjt, önmagunk megüresítése a titkok, Isten titkainak feltárulkozása iránti vágy és nyitottság. Semmiképpen sem fürkészés vagy boncolgatás. Reményteljes várakozás.

Természetesen ez az, ami homlokegyenest szembemegy a kor-szellemmel, ami aktivitást, fogyasztást és türelmetlenséget sugall – holott ennek a titoknak a feltárulására igazán érdemes tétlenül várni. Ez nem valamiféle „ünnepi” titok; csak a mindenkori, az egyetlen, a kimeríthetetlen: a Krisztussal való titokzatos egység (unio mystica cum Christo) megértése és átélése, a ben-

ne való elmélyedés. Erről beszél a keresztség és az úrvacsora, ezt gyakoroljuk minden egyéni vagy közösségi áhítattartásunkban.

Ám mégiscsak a kereszt titka ez. Krisztus a kereszten lett egygyé a mi bűnünkkel, elhordozva annak minden büntetését. Itt osztozott minden halandó végzetében, teljes közösségvállalást és együttérzést mutatva irántunk. És ő, aki belépett a mi történetünkbe, most maga hív magához, hogy legyünk részesei az ő történetének, amely mindent felülír, ami korábban szilárdnak látszott. A végzet nem végzet többé. Osztályrészünk Krisztusban az élet, az igazság, a gyógyulás.

Képtelenség? Képtelenség, hogy valaki „elkapja” másnak a sebeit? Még nagyobb képtelenség, hogy a gyógyulás válik „ragályossá”? Nos, igen. Hová lenne különben a titok? A kereszt titka. Nagypéntek titka.

ÉRTÉKEINK

A sípos orgona

Dr. Nagy Sándor

Ezt a minden istentiszteleten megszólaló sípos orgonánkat Czanik Péter nagytiszteletű úr idejében vettük, 2006-ban. Érdekes alkalmi vétel volt. Találkoztam egyszer Szentpályi Juhász Imre nagytiszteletű úrral, aki megkérdezte tőlem, nem kell-e nekünk egymillióért egy sípos orgona. Dehogynem! Hát csak menjek el Dunaharasztra, az orgonaeépítő Solti Balázshoz, a szobájában áll ez az orgona, melyet az ugyancsak orgonakészítő mester édesapjával építettek. Nőszül, kell neki a hely, meg a pénz is. Elmentem. Kiderült, hogy egy komplett, négyregiszteres, öt sípsoros, pneumatikus vezérlésű pozitív kisorgonáról van szó, amelynek oktávkopulája és függesztett pedálja is van. Tehát sokat tud. Mivel akkoriban

egy sípsor egymillióba került, a vételár nagyon kedvezőnek számított. De kinek van nélkülözhető egymilliója? Így, miután kipróbáltam, feltettem neki a kérdést: ideadja-e félmillióért, s akkor máris megvettem, vagy nincs vétel. Kis gondolkodás után igent mondott. Néhány nap múlva az orgona ott állt a templomunkban, ahol most. Megelőlegeztem az árát, ezt azután gyülekezeti tagjaink hamarosan összeadták.

Régi vágyunk teljesült, mert kis Philips elektronikus orgonánk ugyan hűségesen szolgált nekünk a 70-es évektől, tettünk is róla, hogy mindig üzemképes legyen, de a hangja a síposokéhoz képest mégse volt az igazi. Valahogy idegenkedtünk tőle. Ezek után, gondolom, senkit sem lep meg, hogy a sípos orgonát is újrahangoltattuk. Igaz a mixtúra változat nélkül.

Folytatás a 3. oldalon

Folytatás az 1. oldalról
(Gyülekezeti élet)

A részletek iránt érdeklődők kérdéseikre nagytiszteletű úrtól kaphatnak választ. Főgondnok úr bejelentette, hogy az Aréna elleni perünk nem halad előre, éppen ezért március végén, ha addig nem történik semmi, megtárgyalni javasolja a saját erős toronyépítés lehetőségét.

Február 8-a és 10-e között szervezte meg a közösség a PICi hétvégét Verőcén. A résztvevők a párválasztás kérdéseiről beszélgettek, s ehhez sűrűn forgatták és idézték a Bibliát. A sokrétű és nagyon sikeres programról tudósításunkat az 5. oldalon olvashatják.

Február 17-én, közvetlenül a délelőtti istentisztelet után rendkívüli gyűlést tartott a presbitérium. Erre azért volt szükség, mert, mint Dr. Nagy Sándor főgondnok fogalmazott, Hegedűs Béla esperes úr szóban azt közölte, hogy az egyházkerületi közgyűlés határozata szerint a parókus lelkészek díjlevelében legalább 100 ezer forint készpénzjavadalomnak kell szerepelnie, ennél kevesebbet nem fogadnak el. Ha ezt valamelyik egyházközség képtelen vállalni, akkor módja van az egyházmegyétől átminősítését kérni anyaegyházközségből korlátozott felelősségű és cselekvőképességű missziói egyházközséggé, s akkor támogatást is kaphat az elvárt javadalmazás teljesítéséhez. A presbitérium súlyos problémával került szembe. A költségvetés annyit enged, és egy fillérrel sem többet, amennyit legutóbbi ülésén a 2013. évi költségvetést tárgyalva a nagytiszteletű úrnak a testület megítélt. Átcsoportosításra nincs mód, de ha volna, akkor sem juthatna vele messzire, mert azoknak az eszközöknek a használatát, azoknak az alkalmaknak a körét korlátozná, amelyek a gyülekezet, s a nagytiszteletű úr áldozatos munkájához nélkülözhetetlenek. A lelkész javadalmazására külső segítséget a gyülekezet nem kaphat, egyházit is csak akkor, ha az említett korlátozó feltételeknek eleget tesz. A presbitérium hosszú, minden fontos szempontot mérlegelő eszmecsere után oda jutott, hogy a készpénzes javadalmazásba – nagytiszteletű úr egyetértésével, beszámítja a korpótlékot, s ezt az összeget egészíti ki 100 ezer forintra. Így az emeléshez szükséges összeg, amihez a növekvő járulékokat is hozzá kell számolnunk, hozzávetőleg havi 12-13, vagyis évi 150-160 ezer forintra csökkenthető. Ennyi összeggyűjtése a presbitérium szerint még a 78 fős létszám mellett sem lehetetlen feladat, ezért az elkövetkező istentiszteleteken a gyülekezethez fordul, s céladományokat kér a lelkészi javadalmazás kiegészítésére. Minthogy azonban rendszeres kötelezettség vállalásról van szó, amit rendkívüli adományokból szeretnénk finanszírozni, s mert ez a helyzet a különböző szintű egyházi rendelkezések szabálytalanságokra is alkalmat adó ellentmondásaiból, pontatlanságaiból, a szabályok értelmezésének szükségképpen különbözőségeiből alakult ki, a presbitérium levélben fordul a kerületi közgyűlés elnökségéhez, hogy az anomáliák megszüntetését kérje.

Folytatás a 3. oldalon

Folytatás a 2. oldalról (Gyülekezeti élet)

Csak így látja stabilizálhatónak a probléma mostani, időleges érvényű megoldását. Mindemellett törekednünk kell a gyülekezet létszámának növelésére is. A továbbiakban a presbitérium felkérte Szabó István gondnok urat a kőbányai, dr. Nagy Sándor főgondnok urat a józsefvárosi, Varga Lajos Márton presbitert a zuglói önkormányzatnál, Czanik András presbitert a zsinatnál nyíló pályázati lehetőségek figyelésével. Végül főgondnok úr arról tájékoztatta a testületet, hogy húsvétig sort kerítünk az orgona rég esedékes beállítására és hangolására.

Február 24-én, a gyülekezeti hétvégén Harrach Ágnes svéd nyelvtanár, műfordító, svéd nyelvkönyvek szerzője, a Magyar-Svéd Baráti Társaság elnöke tartott vetített képes előadást a svéd íróról, újságíróról, nyelvészről, az első eszperantisták egyikéről, Valdemar Langletről (1872-1960). Langlet 1932-től a Pázmány Péter Tudományegyetem svéd nyelvi lektora, 1944-ben a Svédországi Vöröskereszt budapesti főmegbízottja,

Valdemar Langlet

Igaza. A kissé elhúzódozó, de végig nagyon érdekes előadást követően a jelenlévők tea mellett teheték fel kérdéseiket.

Február 28-án konzultációt tartott a presbitérium. Megállapodott abban, hogy a készpénzes lelkészi javadalom kiegészítésének biztonságos finanszírozása érdekében a gyülekezethez fordul. Kéri és buzdítja az egyházközség tagjait: akiknek bármily csekély összeggel, de módja van segítséget adni, az céladományként tegye meg, az év során bármikor. Írva van: „Akit pedig az ígére tanítanak, az minden javából részesítse tanítóját.” (Gal 6,6) A presbitérium Isten iránti hálával állapította meg, hogy a gyülekezet mindig messze többet ad az elvárhatónál, s hogy teherbírása közelében jár, ennek ellenére így kellett döntenie. A továbbiakban Dr. Nagy Sándor és dr. Rácz Gabriella beszámolt az észak-budapesti gyülekezetek presbitereinek találkozásáról. Szó esett azokról a módszerekről, amelyekkel az egyház az eddigieknél nagyobb körben és hatásosabban szólíthatja meg az embereket.

Folytatás a 4. oldalon

Folytatás a 2. oldalról (A sípos orgona)

Abban ugyanis majdnem anynyi síp van, mint az orgona maradék részében, tehát nagyon sokba került volna, miközben ez a változat eleve olyan hangos, hogy a mixtúrára tulajdonképpen nincs is szükség. Két nyolc lábas és egy négy lábas regiszterével a templomi ének kíséréséhez elegendő. Majd elfelejtettem! Amikor megvettük, bizony elég zajos volt a benne alkalmazott közönséges villanymotoros légfúvó. De gyülekezetünk rááldozta azt a több mint százezer forintot, amennyi egy hazai gyártású Laukunft-utánzathoz kellett. Ez, azóta is, szép csendben látja el a feladatát.

Sajnos, a fiatalok közt senki sincs, aki tudna, vagy legalább tanulna orgonálni. Czanikné Zsuzsa asszony, aki tud is, és aki szívesen is játszik rajta, más gyülekezet területére költözött, így csak helyettesítéskor van jelen. A parókiális területünkön lakó Gulyásné Klucsik Zsuzsa, nagyszerűen játszik ugyan, de más gyülekezetben vállalt feladatot. Így ketten vagyunk Körber Tivadar presbiter úrral, akik elláthatjuk az orgonakísérő feladatot, a feladatmegosztás alapján ez nagyrészt rám hárul. Olyan jó, ha is-

tentisztelet végén Kardos Eszter tiszteletes asszony játszik, mert ilyenkor beszélgethetek egy kicsit a gyülekezeti tagokkal.

S ami a legjobb az egészben, a gyülekezet nagyszerűen énekel, és figyel az orgonára! Olyankor is, sőt, olyankor igazán, amikor valami új vagy ritkán énekelt ének kerül sorra. S ami még fontosabb: a gyülekezet nagyon szeret éne-

Az orgona és dr. Nagy Sándor

kelni. Szívesen gondolkodom arra, mi történne, ha előkerülne valahonnan egy képzett orgonista, aki az enyémnél sokkal iskolázottabb játékkal volna képes megszólaltatni a régi mestereket! Akkor talán a fiatalok is rálelnének azoknak a hangzásoknak a szépségére, melyeket csak a hangszerek királyából, az orgonából lehet előhívni. Reménykedem. Ha valaki elolvassa ezeket a sorokat, meg aztán tud is, szeret is orgonálni, talán meggondolja, nem éppen rá volna-e szükség ezen a meghitt, kedves helyen?

A mester és a művész

Orgonánkat két magasan jegyzett mester: Nagy Gyula és Sipos István tette rendbe. Négy nap alatt. Különös, most először dolgoztak együtt, de mintha mindig is így lett volna, kölcsönös megértésben egymást kiegészítve, amiből gyülekezetünk orgonája is jócskán profitált.

Nagy Gyula, aki majdcsak negyven éve kiváló szakember az orgonának, azt mondja, hogy a miénk egy komplett,

négyszorregiszteres, öt sípsoros, pneumatikus vezérlésű szerkezet, és meglehetősen sokat tud. Minden esetre gondosan szabályozták, hangolták, intonálták és a menet közben felszínre kerülő hibákat is kijavították. A hangszert például a templomtér akusztikai sajátosságaihoz kellett igazítani, azaz csökkenteni a hangerejét, mert olyanra, amire egyébként képes volna, nekünk nincs szükségünk.

Folytatás a 4. oldalon

TÖRÖKÖR 3

Behangolták a sípsorokat, beállították a hangszíneket, a síphanokok tisztaságát, az együtthangzás egyensúlyát és harmóniáját. Minthogy használt sípsorokkal volt dolguk, tette hozzá Nagy Gyula, ez most különösen elhúzódó, babrás munkának bizonyult. Végre is azonban orgonánk olyan, mintha új lenne. S nemcsak a liturgiai igényeket képes kiszolgálni, de képességeivel és lehetőségeivel: érzékenységgel, artikulációjával a művészek is elégedettek lehetnek.

Sipos István orgonaépítőként és organistaként is a legjobbak egyike. A két hivatás az ő számára egymástól elválaszthatatlannak bizonyult, benne kölcsönösen áthatják, segítik egymást,

”

Nem akármilyen érték a törökőri orgona, sokféle követelménynek képes megfelelni.

úgy érzi, egyik a másik nélkül nem is volna teljes értékű, s lehetetlen volna megfelelnie a maga elveinek és normáinak. Mert amit az orgonaépítő tud, azt nem tudja a művész, s nincs teljes értékű munka az orgonát használó művész tapasztalatai, készségei és képességei nélkül. És hát a megrendelővel is könnyebb szót érteni így, elkerülhetik a következményekkel járó félreértéseket, hiszen mindegyikük tudja, miről beszél a másik. Gyakran hangversenyeznek, örömmel ül le játszani egy-egy éppen elkészült orgona elé, szívesen beszél az adott hangszer természetéről, és persze, ilyenkor bemutatja megszólaltatásának lehetőségeit is. Ezért is lehet fontos nekünk, hogy igazat adott Nagy Gyulának, szerinte sem akármilyen érték a törökőri orgona, sokféle követelménynek képes megfelelni. Ígérte, ősszel visszajön hozzánk hangversenyt adni, beszélgetni. A kérdésre, hogy mennyit ér ez a hangszer, azt mondja, hogy regiszterenként másfél milliót, azaz egészében hatmilliót. Már amennyiben érték így, pénzben, egyáltalán meghatározható. (V.L.M.)

Nagy Gyula és Sipos Tamás
4 TÖRÖKŐR

Azért is szükség volna erre a megszólításra, mert a statisztikák szerint 15 éven belül a gyülekezetek fele megszűnik létezni. A konferencia résztvevői ezután az idén jubileumát ünneplő, s ez alkalomra újra lefordított Heidelbergi Kátéről és a Helvét hitvallásról beszélgettek. A presbiteri konzultációt záró beszélgetés a szolgálatvezetőkkel kapcsolatos kérdések megvitatását készítette elő, minthogy újra kell gondolni oszthatatlan felelősségüket, s munkájuk szétterítését, megosztását. Erre később kerül sor.

Március 2-án Sipos István és Nagy Gyula orgonaépítők átadták a gyülekezetnek rendbe tett orgonánkat. A munkának négy nagyobb fázisa volt. A szabályozás, a hangolás, az intonálás és a szükséges javítások elvégzése. Ennek eredményeként orgonánk maradéktalanul tudja, amit tudnia kell, akár ha új volna, sőt valamivel többet is, mert nemcsak a liturgiai igényeket képes kiszolgálni, de képességeit és lehetőségeit tekintve akár művészek is elé ülhetnek. A négynapos munkáért mindössze 110 ezer forintot kértek, amelyből 50 ezer az egyik mester, Nagy Gyula adománya, 30 ezret állt belőle dr. Nagy Sándor főgondnok úr, így a gyülekezet költségvetését, Istennek hála, csak 30 ezer forint terheli. A két mester nyilatkozatát a 3–4. oldalon olvashatják.

Március 10-én dr. Mészárosné Hegedűs Zsuzsa, a Budapest-Cimbalom utcai Református Egyházközség lelkipásztora szolgált vendégként istentiszteletünkön. Igét az 1Kír 19,12-13 alapján hirdetett.

Március 13-án lett volna esedékes perünk tárgyalása. Minthogy azonban a bíróság a korábban kirendelt szakértőt, Dr. Baranyai Horváth Miklóst időközben felmentette és helyette Batizi György személyében újat nevezett ki, a tárgyalást a szakértői jelentés elkészültéig elhalasztották. Batizi György március 12-én szemlét is tartott, amelyen mindegyik fél jelen volt, jelentését ennek alapján készíti el.

Március 23-án Tavaszi gyermekdélután címmel kézműves gyermekdélután tartottunk a gyülekezet gyermektermében. A tojásfestéssel, kézműveskedéssel, játékkal, énekekkel zajló barátságos program nagyon tetszett a húsnál is több gyerekeknek, és szüleiknek is. Az alkalmon három gyülekezeti tagunk szolgált – közmegelegedésre.

Március 24-én ismét keresztelezőt tarthattunk. Nagytiszteletű úr Bartha Lóránt és Bartha Anita kisfiának, Ákosnak szolgáltatta ki a keresztség szentségét. Arra figyelmeztette a szülőket és keresztszülőket, hogy fogadalmuknak, amely szerint gyermeküket úgy nevelik és neveltetik, hogy felnőve a konfirmáció alkalmával, a gyülekezet előtt, ő maga önként tehesse vallást a Szentháromság Istenbe vetett hitéről, igen nagy a súlya. Ugyanis Jézus Krisztus bízta rájuk ezt a kicsi embert, akivel azonosítja önmagát, a szülői gondoskodás tehát közvetlenül érinti őt is.

A Káté 80. pontjáról. Bocsánatot kért a katolikusoktól Bölcskei Gusztáv református püspök, a zsinat lelkes elnöke, mert az alapvető református hittételeket tartalmazó Heidelbergi Káté új magyar fordításában változatlan formában, kommentár nélkül szerepel az a megállapítás, amely szerint miséjünkben „kárhózas bálványimádást” követnek el. Bölcskei püspök a bocsánatkérésnek különös nyomatékot adó helyszínt és időpontot választott: az ökumenikus imahét egyik rendezvényén a szegedi dómot. A Heidelbergi Káté 80. pontja az úrvacsorával foglalkozik, és erős szavakkal kifogásolja azt a katolikus tanítást, hogy „Krisztus testileg van jelen a kenyér és a bor színe alatt, ezért ezekben kell őt imádni”. Az Új Ember című katolikus hetilap 2013. január 27-i számában Bölcskei püspök a gesztust külön is aláhúzta: „Azt hiszem, sem egy református egyházi közösség vagy testület, sem pedig egy magát valóban Krisztus követőjének, szolgálójának tartó lelképásztor vagy hittanár nem abból akar magának népszerűséget kovácsolni, hogy ilyen kifejezést a szájára venne.” (*reformatus.hu*)

Lemondott XVI. Benedek pápa. A római katolikus egyház feje február 11-én délelőtt bejelentette, hogy megváltik pozíciójától: „eljutottam arra a bizonyosságra, hogy erőnlétem előrehaladott korom miatt, már nem alkalmas arra, hogy megfelelő módon gyakoroljam a péteri szolgálatot.” A római széket 2013. február 28-án este 8 órától nyilvánították üresnek, az illetékeseknek konklávé kell összehívniuk az új pápa megválasztására. (*uj.katolikus.hu*)

Egyházügyi törvény. Alaptörvény-ellenes, hogy az Országgyűlés maga dönt arról, mely vallási közösségeket ismer el egyházként és melyeket nem. Az Alkotmánybíróság visszamenőleges hatállyal megsemmisítette az erről szóló rendelkezéseket. A testület nem vitatja, hogy az Országgyűlésnek joga van arra, hogy részletezze az egyházként történő elismerés feltételeit, garanciákat építsen be az eljárásba, ha a korábbi törvény nem bizonyult elég hatékonyak. „Nem alkotmányos elvárás, hogy minden egyház azonos jogszabályokkal rendelkezzen, és az sem, hogy minden egyházzal ugyanolyan mértékben működjön együtt az állam” – írja a testület közleménye, amely szerint egy szervezet egyházi jogállása nem minősül olyan jognak, amelyet ne lehetne felülvizsgálni és adott esetben visszavonni. Az államnak ugyanakkor „tárgyilagos és ésszerű feltételek alapján, tisztességes eljárásban, jogorvoslati lehetőség mellett” kell biztosítania az egyházak elismerését. Az egyházügyi törvény azonban – az Ab megállapítása szerint – nem ír elő a parlament számára részletes indokolási kötelezettséget, az országgyűlési döntést nem köti határidőhöz, és az elutasító döntés esetére nem biztosít jogorvoslati lehetőséget. Az a megoldás, hogy az egyházzá nyilvánításról a parlament dönt, „önmagában politikai alapon meghozott döntésekhez vezethet”. (*MTI*)

Folytatás a 6. oldalon

Társkapcsolatok: PICi hétvége

Soós Balázs

Február 8-án, pénteken indultunk útnak Verőcére egy kisbusszal, a buszt Brouwer Dániel bérelte és vezette. Rögtön látszott, hogy ez az egész meg van szervezve rendesen. Batori Réka, Batori Zsófia, Farkas Benjamin, Balássy Árpád, Balássy András, és jó magam ültünk benne, igen jó hangulatban. Ráadásul kedves fogadtatásban volt részünk.

Tizenkét kilométert gyalogoltunk

Megérkezés után kipakoltunk, lementünk vacsorázni, utána megnéztünk egy amerikai filmet, az volt a címe, hogy I.Q. A szerelem relatív. Másnap kiderült, hogy nem volt ez véletlen. A szombat délelőtti bibliaóra témája ugyanis a párkapcsolat volt, a film alighanem a beszélgetést akarta előkészíteni. Sikerral. Utána még játszottunk is, két csapatban, mutogatással írtuk körül, amit mondani akartunk, s a másiknak ebből ki kellett találnia mire gondoltunk. Hát, tény, hogy megtapasztalhattuk, mennyire vagyunk képesek szavak nélkül megérteni egymást!

Reggel aztán korán keltünk, reggeliztünk, ez is finom volt, akár a vacsora, és beszélgetni kezdtünk. Ha erről van szó, gondolom, mindenkiben sok a kérdés. Akkor is, ha ezeket a kérdéseket nyilván-

osan nem tudja, vagy nem akarja megfogalmazni. A választ a Biblia igeverseiben kerestük. Ebéd előtt elindultunk túrázni. Erdőben, hóban, hegynek fel, hegyről le csak mentünk és mentünk. Összesen 12 kilométert. Közben felmáshoztunk két csúcsra is, mit mondjak, megérte: gyönyörű látvány fogadott bennünket. Autóval mentünk vissza. És nem volt vége a napnak! Vacsora következett, meg egy film megint, természetesen a szerelemről, Szökőhév címmel. Folytattuk

a bibliaórát, volt miről gondolkodni, levezetésül pedig játszottunk.

A vasárnap is hamar telt. Reggeliztünk, összeraktuk a holminkat, rendbetettük a szobákat, játszottunk, mondhatnám: foglalkoztattuk, s közben mélyebben is megismertük egymást. Aztán istentiszteleten vettünk részt, és a törökőriek nevében is, énekek között ültünk a vendéglátó gyülekezetben. Ebéd után megint bibliaóra következett, de hát lehetetlen lett volna mindennek a végére járni. A PICi hétvégét imádság zárta.

Talán elmondhatom itt még azt is, hogy nekem nagyon tetszett ez a hétvége, jó volt a társaság, nagyon jól szórakoztunk, sokat okultunk. Szerintem a többiek is így gondolják, és nagyon szívesen mennének még máskor is ilyen programra, ha adódna rá alkalmunk. Reméljük, adódik!

„Akik az Úrban bíznak”

Zelenák Istvánné

Magam sem tudom hirtelen, hogy mivel is kezdjem, annyi mindent kellene elmondanom. Talán a testvéreimmel. Mert mi tízen vagyunk, csupa lány, és máig nagyon összetartunk. Hát, hogyné! Hitben, szeretetben neveltek bennünket a szüleink, egymásnak pedig nemcsak testvérei, de mindene voltunk, igen, olykor még anyja is. A legidősebb most 83 éves, a legfiatalabb meg alig 58, mindig volt kit vigyázni, óvni, segíteni. És hát baj nélkül sem voltunk soha. Többünknek meghalt a férje, egyik húgom éppen most temette a magát, némelyikünk súlyos beteg lett, most éppen legidősebb nővérem, de nagyobb a hite, mint nekem. A napokban megyek kórházba magam is, talán megtalálják az okát, hogy mitől szenvedek.

Édesapánk katolikus volt, mi, édesanyám után, a református válásban nevelkedtünk. Áldom a demecseri Kis Lajos esperes úr emlékét, ő keresztelt, ő is konfirmált bennünket, engem ő adott össze első férjemmel, aki aztán a lányom édesapja lett, és 52 éves sem volt, amikor gégerákban meghalt. Egyedül éltem egy darabig, de nagyon nehezen. Megint férjhez mentem, ő katolikus volt, és nem szerettem, hogy templomba akarok járni, gyűlölte a papokat, s bizony még káromkodott is, ha nem hallgattam rá. Így aztán gyülekezetem se volt, oda jártam, ahová éppen el tudtam szökni. A Kálvin térre, a Salétrom utcába, a Baross utcába, míg aztán végre – nem is tudom pontosan mikor, talán 2003-ban megnyílt a MÁV-telepi imaház, azóta én minden alkalommal ott vagyok. Meghalt aztán a második férjem is, májcirrózis vitte el, s akkor a törökőri gyülekezet tagja lettem. Addig én mindenütt Kis Lajos esperes urat kerestem, az ő mindent otthonná avató, mindenkit családba fogadó szeretetét, és most mégis úgy éreztem rögtön, hogy én mindig is

Zelenák Istvánné

ide tartoztam. Így érzem azóta is. Hogy jó, nagyon jó itt nekem.

El kell valamennyit abból is mondanom, hogy mit kaptam a szüleinktől. Kevés volt a pénz, kevés az étel, de édesanyám mindig úgy intézte, hogy a sok éhes száj közt is mindig maradjon valamennyi, legyen miből adni annak, aki még nálunk is ráutaltabb. Ha végig ment az utcán, hol innen, hol onnan hívták be segíteni. És ő sosem mondott nemet, mégis maradt mindenre ideje. Ezen akoriban nagyon elgondolkodtam. De hát a legfontosabb, hiszen máig egyik forrása az életerőmnek: példát adott arra, hogy készen kell állni, ha szólít bennünket az Úr. Éppen otthon voltam, a szüleimnél, egyszer csak rám nézett, és azt mondta: na, Zsuzska, így szólított, haza megyek. Azonnal megértettem, még a szívverésem is megállt. És akkor együtt leültünk imádkozni. Elbúcsúztunk. Imádsággal kísérhettem el. Olyan ajándék volt ez, amit nem tudom, megérdemeltem-e.

Édesapámtól azt tanultam, hogy történjen velünk bármi, akarjunk élni, szépen, becsületesen, ne engedjük, hogy a bajok a fejünkre nőjenek, és elkedvetlenítsenek, mert másokért is felelősek vagyunk, s mert mindig adódik megoldás, hiszen van kihez fordulni.

Folytatás a 7. oldalon

Folytatás az 5. oldalról
(Hírek)

Presbiteri Szövetség. Közgyűlést tartott a Magyar Református Presbiteri Szövetség március 9-én, szombaton, a Dunamelléki Református Egyházkerület Székházában (1092. Bp. Ráday u. 28.). Az áhítatot Szabó István dunamelléki püspök tartotta. A közgyűlésen megnyilatkoztak a presbiterok felelősségről, az evangéliumi lelkeletről és az elkötelezettségről, az egyházszertettről, a nemzetféltésről, s az Úra előtt számadásra kész tervezésről, az ifjabb évfázatok bekapcsolásának szükségességéről és lehetőségeiről beszéltek. A küldöttek végül megszavazták a közgyűlési határozatokat, amelyek a Presbiter januári számában még javaslatként olvashatók. (*reformatus.hu*)

Közös zsinat. A Magyar Református Egyház közös zsinatának előkészületeiről, a Kassa – Európa Kulturális Fővárosa rendezvénysorozat református programjairól és a 2014-re tervezett kiemelt eseményekről is egyeztetett március 11-én és 12-én Mályiban idei első tanácskozásán a Generális Konvent elnöksége. A 2009 óta első ízben összehívott közös alkotmányozó és törvényhozó testület tanácskozására előreláthatólag június 28-án kerül sor. Napirendjén a Heidelbergi Káté megjelenésének 450. évfordulója alkalmából elkészült új magyar fordítás elfogadása mellett a közös alkotmány néhány ponton szükségessé vált módosítása szerepel. Ekkor válhat a Magyar Református Egyház tagjává a Horvátországi Református Keresztyén Kálvini Egyház is, így négy évvel ezelőtti megalakulása óta második alkalommal bővül és teljeseedik az együttműködő egyházak közössége. A református egység létrejöttének május 22-én ünnepelt évfordulójához kapcsolódóan a dátumhoz legközelebb eső vasárnap, idén május 19-én, Pünkösdvasárnap ünnepeljük a Magyar Református Egység Napját. Az évfordulóhoz kapcsolódó, hagyományosnak tekinthető kiemelt rendezvények egy héttel később, május 24-26. között kerülnek sorra: a tizedik alkalomhoz érkező Református Zenei Fesztivál, a Szeretethíd elnevezésű Kárpát-medencei református önkéntes napok, valamint a Budapesten, a száz éves születésnapját ünneplő Városligeti fasori református templomban május 26-án 17 órától megtartandó ünnepi istentisztelet, amelyet a televízió is közvetít majd. Szóba került, hogy Kassa viseli 2013-ban az Európa Kulturális Fővárosa címet. A hivatalos programban azonban nem jutott tér az egyházi és azon belül a magyar református kulturális értékek megjelenítésére. A Tiszáninneni Református Egyházkerület és a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház közös szervezésében a Generális Konvent támogatásával ezért a hivatalos programtól függetlenül rendezik meg június 14-16. között – a 2011-ben Tokajban megszervezett Északkeleti Református Találkozó mintájára – a KASSA-ÉRT elnevezésű fesztivált, az őszi hónapokban pedig több, egy-egy estét betöltő előadást terveznek.

Folytatás a 7. oldalon

Folytatás a 6. oldalról (Hírek)

A tanácskozáson döntés született a Magyar Reformátusok Világtalálkozójának megrendezéséről 2014-ben. (*reformatus.hu*)

Pápválasztás. A katolikus egyház bíborosi testülete, március 13-án este megválasztotta az egyház éléről február 28-án távozott XVI. Benedek utódját. Az új, 266-dik pápa a 77 éves argentin Jorge Mario Bergoglio, Buenos Aires érseke, három vatikáni kongregációnak tagja, az Argentin Püspöki Konferencia elnöke lett, aki I. Ferenc néven foglalja el Szent Péter trónját. Jezsuita, elutasítja az abortuszt, a fogamzásgátlást, az azonos neműek házasságát és az eutanáziát. Ugyanakkor küzd a társadalmi igazságtalanságok ellen, határozottan kiáll a szegények mellett. A Magyarországi Református Egyház Zsinatának Elnökségi Tanácsa közleményében üdvözlötte a megválasztott katolikus egyházfőt. (MTI)

ALKALMAINK

Hetente

Istentisztelet, vasárnap 10.00
Gyermek-istentisztelet, vasárnap 10.00
Énekkari próba, vasárnap 9.00
Baba-mama kör, szerda 10.00-11.00
Biblióra, csütörtök 17.30-19.00

További alkalmaink

A rendszeres, de hetinél ritkábban tartott gyülekezeti alkalmainkra nézve – az egyenletesebb eloszlás és a jobb követhetőség céljából – a következő rend érvényesül: minden egyes hónap első vasárnapjával végződő hét „A” hét, a második vasárnapkal végződő „B” hét és így tovább...

Házi csoport

„A” és „C” héten szerda 17.30-19.00
ápr. 3. és 17., máj. 15. és 29.

Tavaszi gyülekezeti kirándulás

máj. 1. szerda

PICi (Pénteki Ifjúsági Club)

„B” és „D” héten péntek 16.30-20.00
PICi mozi: ápr. 12., máj. 10., jún. 7.
PICi közösség: ápr. 26., máj. 24.

Te-TRISZ (Törökőri Református Ifjúsági Szombatok)

ápr. 20. szombat 10.00-16.00
máj. 11. szombat 10.00-12.30 (konfirmációs vizsga)

Filmklub

ápr. 20. szombat 17.00-20.00
máj. 25. szombat 17.00-20.00

Anyák napi családi istentisztelet

máj. 5. vasárnap 10.00-11.30

MÁV-telepi istentisztelet

(1101 Bp. Hungária krt. 1-3. 30. ép.)
vasárnapi napokon 16.00-17.00
ápr. 7. és 28., máj. 19., jún. 2.

Folytatás a 8. oldalon

Folytatás a 6. oldalról („Akik az Úrban bíznak”)

Már az unokáim is azzal jönnek, hogy imádkozzok ezért vagy azért. És én imádkozom mindenkiért. Ha komoly döntés előtt álltam, édesapámat kérdeztem meg, aztán Istenhez fordultam. Ő az én gondviselőm egész életemben! Édesapámtól is kaptam ajándékot. Verset írok. Akkor írtam az elsőt, amikor meghalt. És azóta sokat, mert kell a jó szó

rokonnak, barátoknak, szomszédoknak, mindenkinek. Nem túlzok, úgy van, ahogy mondom, nekem szól, a szívemhez beszél minden Ige. De van egy, azt én minden egyes nap elmondom, hogy erőt meríthessek belőle. „Elfáradnak és ellankadnak az ifjak, még a legkiválóbbak is megbotlanak. / De akik az Úrban bíznak, erejük megújul, szárnyra kelnek, mint a sasok, futnak, és nem lankadnak meg, járnak, és nem fáradnak el.” (Ézs 40, 30-31)

Dr. Boross Géza I.

(1963-1969)

Lelkészi beiktatás 1963. Dr. Mady Gyula esperes és nagytiszteletű Boross Géza

Balássy András

Boross Gézát 1963. december 8-án iktatja be lelkészi tisztségébe Mady Gyula esperes. Köszöntik – többek között – régebbi szolgálati helyeiről: Kelenföldről és a Kálvin térről; Ceglédre, ahol nem sokkal a beiktatás előtt elhunyt édesapja hosszú ideig presbiter volt; a gyülekezetből pedig Bereczky János főgondnok, az asszonyok nevében Frombach Júlia, és két konfirmációra készülő fiatal: Gebei Edit és Kele Gabi. Felességét, Szappanos Mártát is hamarosan, előbb segéd- majd beosztott lelkészként ide rendeli ki a püspök. Gyermekük közül kettő, Géza és Márta velük együtt költözik, a harmadik, Sándor pedig már ide születik a gyülekezetbe, 1966-ban.

A felújításokon túl egy nagyobb tatarozási hullám indul. 1964 nyarán beüvegezik a pinceablakokat, 1965-ben sor kerül a tetőfedési munkálatokra – néhány komolyabb beázás így is sok további munkát ad. 1966-ban sor kerül a tanácsterem elkorhadt parkettájának javítására, ekkor állítják be a mindenki által jól ismert üvegajtót, de futja külső-belső homlokzati javításokra, nagyobb felületek újravakolására is.

1967 nyarán végre teljesül a 16 éves álom: az északi fal bevakolása. Kár, hogy hamarosan újabb probléma, megsüllyedés jelentkezik. 1968 őszén valósul meg a parókia parkettázása valamint a nedves gyermekszoba felújítása. Több éven keresztül folyik a fűtés korszerűsítése, cserépkályhák beállítása.

Folytatás a 8. oldalon

Folytatás a 7. oldalról
(Dr. Boross Géza I.)

Mindez külső támogatásból (holland és egyházmegyei segélyek), de főként a gyülekezet tagjainak adományaiból valósulhat meg.

A gyülekezet igen szerény forrásokból gazdálkodik, így gondot jelent a közegyházi kötelezettségek (Közalap) teljesítése. Többek között ezért dönt a presbitérium 1965. január 10-én a pünkösdi borítékos adakozás bevezetéséről. Az előterjesztő lelkipásztor szavaival: „Most január első heteiben minden gyülekezeti tag, aki hajlandó vállalni, kapna egy borítékot, melyet pünkösdi ünnepén hozna vissza az Úrnak asztalára. Ha pünkösdig minden hónapban csak 10 forintot teszünk a borítékba, az 50 forint. Száz boríték esetében 5000 Ft. Tehát a közalap háromnegyed része.”

Hála Istennek, a presbitériumot a lelki kérdések is foglalkoztatják. 1968. január 28-án néhány presbiter a bibliaórai igetanulmány alapján javasolja, hogy „a havonkénti úrvacsoraosztást, mely eddig délután történt, hozzuk be a perifériáról a gyülekezeti élet központjába, a vasárnap délelőtti istentiszteletre.”

Ezt a presbitérium egésze is támogatja. A lelkipásztor jónak látta szó szerint feljegyezni, hogyan is felelt nekik: „Atyámfiak. Lelkészi szolgálatom egyik legnagyobb pillanata ez. Tehát győzött ismét az ige közöttünk. Érezzük meg, hogy most szinte foghatóan itt van Isten közöttünk.”

Voltak a lelki munkának keservebb területei is. A gyermekistentiszteletek látogatottsága – biztató kezdetek (25-30 fő) 1968-69-ben mélypontra süllyed (11 fő). A lelkipásztor nem is próbálja palástolni családottságát: a gyermekek közötti szolgálat „hullámmó”, szülők arra hivatkoznak, hogy legalább azon az egy vasárnapon ne kelljen szegénynek elmenni hazulról” (1968-ból), illetve „Legnehezebb gyülekezeti szolgálat. Döntő az otthoni háttér. Sajnos ez a legteljesebb közöny. „A konfirmációi felkészítés tapasztala-

latai sem a legjobbak: „minimum követelhető, szülők nem veszik elég komolyan, sok a lemorzsolódás.” (1968-ból)

A statisztikák örömeiről is bőségesen beszámolnak. Az átlagos istentiszteleti létszám 70-ről 90-ig növekszik, a keresztelek száma (általában 30 körül) két ízben is meghaladja a temetéseket és a konfirmálók száma is csupán kétszer (1964 és 1968) esik 10 alá.

A vizsgált időszakban két világi vezetőjét is elveszíti a gyülekezet. Bereczky János főgondnokot 1966. január 21-én hívja magához a mennyei Atya. Helyét nem töltik be, a már eddig is gondnok Németh Lajos veszi át a világi elnök szerepét. Négy éven keresztül viseli, 1969. december 18-án ő is eltávozik ebből a földi létből. „Németh Lajos gondnok atyánk a jó Isten kegyelmes ajándéka volt tizenhárom éven át a törökőri gyülekezet számára; templombajárása, irodai szolgálata, pénzügyi kezelése, a lelkes munkák támogatása példászerű volt. A törökőri gyülekezet és presbitérium halott poraiban is áldást mond felejthetetlen megboldogult gondnokára.” – áll a jegyzőkönyvben.

Az 1969-es évvel Boross Géza számára jelképesen lezárul egy szakasz. Erről az 1970. évi miszsiói munkaterv bevezetésében ír. Úgy látja, hatévi szolgálat után egyfajta „szombatév”, a pihenés, felüdülés, felfrissülés ideje kell, hogy következzen. Ezért szakít az addig használt igeszakasz-választási módszerrel (ez az ún. lectio continua volt), és egy átfogó tervet készít, melyre az ismétlődő változatosság a jellemző: a hónapok egyes vasárnapjai sajátos minősítést nyernek: hitmélyítő, eligazító, lelkipálcázó és tanító-tanuló vasárnapok váltogatják egymást újra és újra – természetesen megfelelő igeszakaszok alapul vételével és sorba rendezésével. Ez a végtelenül alapos, összetett és mégis könnyen áttekinthető rend nemcsak a gyülekezet életében jelent új korszakot, hanem példaként szolgál majd később, a Géza bácsi keze alatt nevelkedő lelkesznezdek számára is.

Folytatás a 7. oldalról
(Alkalmaink)

Házaskör

„B” héten vasárnap 17.00-19.00
ápr. 14., máj. 12.

Ünnepi alkalmaink

Áldozócsütörtök: május 9. 18.00
Pünkösdi első napja: május 19. 10.00:
istentisztelet, ÚRV
május 19. 16.00: MÁV-telepi istentisztelet,
ÚRV
Pünkösdi második napja: május 20. 10.00:
istentisztelet, ÚRV

Az ünnepek idején különösen is felhívjuk
beteg, idős testvéreink figyelmét a házi
úrvacsora lehetőségére.

Lelkészi fogadóórak:

kedd: 17.30 – 19.00
szerda: 10.00 – 12.00
csütörtök: 15.00 – 17.00
A fenti időpontokban – a lehetőségekhez
mértén – mindig igyekszünk rendelkezésre
állni. További időpontokat telefonon lehet
egyeztetni.

Lelkipásztor: Balássy András

Telefon: 333-1942
Mobil: 30-638-4719
e-mail: torokor@bpeszak.hu
honlap: www.torokor.hu

IMPRESSZUM

TÖRÖKÖR

2013. április

A Budapest-Törökőri
Református Egyházközség lapja.
Kiadja a Presbitérium.
Felelős kiadó: Balássy András

E számban közreműködtek:

Balássy András
Dr. Nagy Sándor
Soós Balázs
Zelenák Istvánné
Varga Lajos Márton